

Memo

memonummer 1
 datum 5 februari 2019
 aan G. van Puijenbroek VP Grondexploitatie B.V.
 van L. Smitskamp Antea Group
 kopie P. Savelberg PS Vastgoed
 project Zuidrand Goirle
 projectnr. 0407072.01
 betreft Nader onderzoek roofvogelnesten tuin Huize Anna en terrein ten zuiden van Thebe

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
6/2/19	definitief	M. Scholten	W.A. Matla

Inleiding

Achtergrond

Ten zuiden van de dorpskern van Goirle zijn sinds jaar en dag twee grote fabrieksterreinen aanwezig, te weten het terrein van de firma Van Besouw en het terrein van Van Puijenbroek. De werkzaamheden van de firma Van Besouw zijn enige tijd geleden gestaakt. Op het terrein van Van Puijenbroek vinden nog opslag en distributie plaats, maar ook dit wordt in de toekomst verder teruggebracht. De eigenaren van de terreinen, Woonstichting Leystromen en de Nederlandse Bouw Unie (eigenaars van het Van Besouw-terrein) en VP Exploitatie (eigenaar van het Van Puijenbroek-terrein) willen de terreinen herontwikkelen tot woningbouwlocaties. Naast de genoemde partijen participeert ook Thebe (eigenaar van het tussen beide fabrieksterreinen gelegen verpleegtehuis) in de herontwikkelingsplannen. Het totale herontwikkelingsgebied heeft de titel 'Zuidrand Goirle'. Naast de bovengenoemde 'rode ontwikkelingen' vormt de herinrichting van de 'Groen-blauwe zone' ten zuiden van de terreinen van Van Puijenbroek en Thebe tevens een onderdeel van de Zuidrand.

Kader

Voor de voorgenomen ontwikkelingen worden bestemmingsplannen opgesteld. In het kader van de op te stellen bestemmingsplannen dienen diverse haalbaarheidsonderzoeken te worden uitgevoerd. Onderzoek naar beschermde natuurwaarden vormt hier een van. De voorgenomen plannen kunnen doorgang vinden als duidelijk is dat het vast te stellen plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming (Wnb). Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten (Wet natuurbescherming – onderdeel soortbescherming). Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. In dit kader zijn verschillende Natuurtoetsen uitgevoerd, waaronder ook een Natuurtoets voor het plangebied Van Puijenbroek, de Groenblauwe zone en het gebied van Thebe¹.

Aangezien nestlocaties van in boombroedende roofvogels met een jaarrond beschermd nest niet konden worden uitgesloten nabij de aangegeven ontwikkelgebieden, is hier meer inzicht in gewenst. Dergelijke nesten zijn beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming (artikel 3.1) en staan vermeld op de 'Aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten' (LNV, 2009). Indien daadwerkelijk jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn dan hebben de ruimtelijke ingrepen hier mogelijk effect op en worden mogelijk verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden. Om deze reden is geadviseerd om een nader onderzoek uit te voeren naar de aan- dan wel afwezigheid van jaarrond beschermde nesten.

¹ Antea Group, 2017a. Natuurtoets Zuidrand Goirle - Ontwikkeling Van Puijenbroek. november 2017, revisie 02. ; Antea Group, 2017b. Natuurtoets Zuidrand Goirle - Groen-blauw. November 2017, revisie 02 ; Antea Group, 2017c. Natuurtoets Zuidrand Goirle - Thebe. November 2017, revisie 0

Doel memo

In voorliggende memo zijn de resultaten van het nader onderzoek beschreven. Tevens wordt aangegeven of verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden worden, wat de consequenties hiervan zijn en of er een noodzaak is tot het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming – onderdeel soorten.

Toetsingskader Wet natuurbescherming

Voorliggende memo gaat specifiek over vogelsoorten met jaarrond beschermd verblijfplaatsen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Hierin zijn verschillende categorieën te onderscheiden (vier in totaal). De roofvogelnesten van soorten die in bomen broeden behoren veelal tot categorie 4; het betreft soorten die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

De meeste (overige) vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de verboden omtrent het nest beschreven onder artikel 3.1² van de Wet natuurbescherming.

Voor Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 Wnb) is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen wanneer als gevolg daarvan het nest zijn functie verliest.

Artikel 3.1 Wet natuurbescherming Vogelrichtlijn soorten

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Methodiek

Onderzoeksgebied

Het onderzoek is uitgevoerd in het rood gearceerde terrein weergegeven in Figuur 1. Dit terrein betreft de tuin van Huize Anna en een deel van de tuin van Thebe (beide in eigendom van VP Exploitatie) en liggen direct nabij de beoogde rode ontwikkelingen.

Werkwijze

Om de aanwezigheid van een broedgeval en een territorium van boombroedende roofvogels vast te stellen, zijn vier bezoeken aan het plangebied gebracht. Tijdens de bezoeken is het gebied te voet belopen. Hierbij is onder andere gelet op de aanwezigheid van onder meer de buizerd, boomvalk maar ook sperwer en havik. De focus lag zowel op het monitoren van het gebruik van de aanwezige (grote) horsten als op roofvogels die nestindicerend gedrag vertoonden. De methode voor het inventariseren van broedvogels met een jaarrond beschermd nest is gebaseerd op het kennisdocument van de buizerd³. Er is tijdens het onderzoek geen aandacht besteed aan vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest en die in gebouwen broeden.

Overzicht veldbezoeken

In onderstaande tabel (zie Tabel 1) is een overzicht gegeven van de onderzoeksdata en omstandigheden tijdens het onderzoek.

² Zie: https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2018-07-01#Hoofdstuk3_Paragraaf3.1_Artikel3.1

³ BIJ12, 2017. Kennisdocument buizerd *Buteo buteo*

Tabel 1. Overzicht tijdstip en omstandigheden veldbezoeken.

Datum	Tijd	Weersomstandigheden			
		Gemiddelde temperatuur	Windkracht en -richting	Neerslag	Bewolking
06-04-2018	07.45-09.15	4°C	stil	droog	onbewolkt
24-04-2018	08.00-09.30	10°C	ZW-1	droog	100%
14-05-2018	08.00-09.30	12°C	NO-1	droog	100%
31-05-2018	06.30-07.30	17°C	stil	droog	onbewolkt

Figuur 1. In rood is het gebied aangegeven dat is onderzocht ten behoeve van roofvogels nabij de ontwikkelingen Zuidrand Goirle. In blauw is (grotendeels) het gebied aangegeven waar de rode ontwikkelingen (woningbouw) en groene ontwikkelingen (herinrichting Groen-blauwe zone) plaatsvinden. De gele arcering geeft het terrein van Thebe aan. Bron ondergrond: Globespotter, 2018.

Resultaten

Tijdens het eerste bezoek zijn in het onderzoeksgebied een tweetal grote nesten aangetroffen. Deze zijn met sterren op onderstaande kaart aangegeven (zie Figuur 2). Onder meer zijn deze nesten tijdens de veldbezoeken onderzocht.

In de loop van de onderzoeksperiode in 2018 is gebleken dat het meest oostelijke nest (ten zuiden van het terrein van Thebe) door een voorjaarsstorm beschadigd en verdwenen is. In dit terrein zijn tijdens de veldbezoeken geen (andere) horsten vastgesteld. Activiteiten van roofvogels met een jaarrond beschermd nest is in dit deel van het onderzoeksgebied uitgesloten.

Het westelijke nest is tijdens de onderzoeksperiode niet in gebruik geweest door een roofvogel met jaarrond beschermd nest. Rondom het nest zijn geen roofvogels waargenomen en is geen nestindicerend gedrag vastgesteld. Ook hier kunnen activiteiten van roofvogels met een jaarrond beschermd nest worden uitgesloten.

Overige nesten die mogelijk toebehoren aan soorten met een jaarrond beschermd nest zijn tijdens de veldbezoeken in het onderzoeksgebied niet aangetroffen. Tevens zijn er in het onderzoeksgebied geen roofvogels waargenomen.

Ten zuiden van het onderzoeksgebied is in de verte tijdens het veldbezoek op 6 april 2018 en 14 mei 2018 een buizerd gehoord waarvan met zekerheid gezegd kan worden dat deze niet in het plangebied broedt. De soort kan een nest hebben in het zuidelijk gelegen bosgebied (Beeksche heide / Witte Duinen).

Figuur 2. Aanduiding aangetroffen horsten (gele sterren) in het onderzoeksgebied (rode omkadering). Het gebruik van deze horsten is in het voorjaar van 2018 onderzocht.

Effectbeoordeling en conclusie

In het onderzoeksgebied zijn in 2018 geen jaarrond beschermde nesten dan wel activiteiten van roofvogels met een jaarrond beschermd nest vastgesteld. De aanwezige nesten in het onderzoeksgebied bleken niet in gebruik door deze soorten. Op basis hiervan is eventuele verstoring of functionele aantasting als gevolg van de ontwikkelingen die rondom dit gebied plaatsvinden, uitgesloten. Zodoende worden er in het kader van roofvogels met een jaarrond beschermd nest geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (zie kader hierboven, artikel 3.1 Wnb) overtreden. Er zijn geen vervolgstappen (zoals een ontheffingsaanvraag) aan de orde.

De ontwikkelingen rondom het onderzoeksgebied zijn wat betreft de vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (zijnde de soorten broedend in bomen) uitvoerbaar.